

Ředitel Národního divadla: **Ondřej Černý**

Umělecký šéf opery Národního divadla: **Jiří Heřman**

Aleš Březina, Jiří Nekvasil:

Zítřka se bude...

opera - proces

premiéra 9. & 10. 4.

reprízy: 14. 4., 20. 4., 24. 4., 6. 5., 13. 5.

vždy v 19:00 v Divadle Kolowrat

Účinkují: **Soňa Červená, Jan Mikušek**

Dále účinkují: **Kühnův dětský sbor, Canti di Praga a instrumentální soubor PurPur**

Hudební nastudování, dirigent: **Marko Ivanović**

Režie: **Jiří Nekvasil**

Scéna a kostýmy: **Daniel Dvořák**

Sbormistr: **Jiří Chvála / Jan Krejčík**

Dramaturgie: **Ondřej Hučín**

Národní divadlo uvede operu o procesu s Miladou Horákovou

V Praze, 4. března - Šest desítek let v únoru uplynulo od komunistického převratu, který znamenal rozsudek smrti pro stovky lidí. Patřila k nim rovněž JUDr. Milada Horáková, poslankyně za Československou národně socialistickou stranu, která přežila i nelítostné pronásledování fašistického režimu. Její oběť – a rovněž obłudně fascinující, vykonstruovaný soudní tribunál – připomíná nová opera-proces Zítřka se bude... Premiéru inscenace s legendární pěvkyní Soňou Červenou uvede opera Národního divadla v Divadle Kolowrat 9. a 10. dubna.

Za zcela ojedinělým celovečerním projektem stojí dvojice zkušených autorů – Aleš Březina a Jiří Nekvasil. Prvně jmenovaný se netají tím, že na počátku byl záměr napsat dílo „na tělo a hlas“ Soně Červené. *„Chtěli jsme zpracovat příběh významné české ženy. Osud Milady Horákové je naprosto ojedinělý ve svém poselství a až uhrančivý svou zručností v podobě inscenovaného soudního procesu,“* líčí Aleš Březina. Tvůrci nezvolili téma komunistických procesů v případě Soni Červené náhodou, i ona má hluboké zkušenosti s komunistickou persekucí.

Jiří Heřman, šéf opery Národního divadla, upřesňuje, že hlavní postavou opery není Milada Horáková, ale proces proti ní. Soňa Červená bude divákům jakýmsi průvodcem, chvílemi bude Miladou Horákovou, prokurátorem či komentátorem. Soňu Červenou na scéně doprovodí všestranný kontratenorista Jan Mikušek (Nagano, Slzy Alexandrovy ad.), Kühnův dětský sbor, komorní sbor Canti di Praga a instrumentální soubor o šesti nástrojích PurPur. Nastudování se ujal dirigent Marko Ivanović.

Autory ještě v průběhu zkoušek povzbudila rovněž paní Jana Kánská, dcera Milady Horákové. Ve svém dopise uvedla: *„Vážím si práce a úsilí všech umělců, zejména autora Aleše Březiny a paní Soni Červené, kteří věnují své talenty tomu, aby důstojnou cestou připomínali krutost doby, ve které moje statečná a výjimečná matka položila za ideály oběť nejvyšší.“* Doplňme, že vznik představení Zítřka se bude... dokumentuje režisérka Olga Sommerová.

Nezvyklý byl vznik libreta. Tvůrci, včetně režiséra Jiřího Nekvasila, strávili nespočet hodin sběrem autentického materiálu, nevyjímaje rozhlasové a televizní záznamy, přepisy výslechu, exaltované veřejné výkřiky části veřejnosti anebo reference o procesu v dobovém tisku. Důvod využití původních textů díla Aleš Březina vysvětluje: *„Jednak proto, že jsou ve své ambivalentnosti fascinující (pokora a smířlivost Milady Horákové versus hysterie a nevdělanost prokurátorů a celé soudní mašinérie), jednak proto, že celý proces byl vědomě budován jako divadelní inscenace, využívající všech možností tehdejších masmédií s cílem zastrašit a násilně sjednotit ‘pracující lid’.“*

I pro akcentování absurdity procesu budou party prokurátorů předneseny dětskými zpěváky. Během opery-procesu zazní rovněž texty Jana Vodňanského a Jana Zábrany, v silně pozměněné podobě pak i proslulý dobový písňový text Pavla Kohouta, který byl východiskem pro volbu názvu opery.

Účinkující se v inscenaci Zítřka se bude... ujímají partů různých historických postav. Dopis, který napsala Milada Horáková na rozloučenou (byl tehdejšími soudními orgány adresátům zatajen, aby jim byl předán až v roce 1990) – nepřednáší jednotlivce, nýbrž polyfonně vedený sbor, který dává vyniknout až neosobně transcendentální kráse jejích posledních slov: „*Jsem pokorná a odevzdaná do vůle Boží. Tuto zkoušku mi určil a já jí procházím s jediným přáním – abych splnila zákony Boží a zachovala své čisté lidské jméno. Neplačte! Neteskněte moc! Je to takhle lepší než pozvolna umírat. Dlouhou nesvobodu už by mé srdce nevydrželo.*“

Vykonstruovaný soudní proces se konal ve dnech 31. května až 8. června 1950. Za údajnou velezradu a špionáž byla Horáková odsouzena k trestu smrti, jenž v červnu podepsal Klement Gottwald, přestože se milosti pro Horákovou domáhaly světové osobnosti jako Winston Churchill či Albert Einstein. JUDr. Milada Horáková byla popravena 27. června 1950.

Aleš Březina se Soňou Červenou setkává pracovním potřetím. Poprvé pro ni vytvořil melodram A-ha! na text jednoho z autorů kabaretu Červená sedma, založeného otcem Soni Červené. Dále pro ni složil tango, které Soňa Červená sama otextovala. Zítřka se bude... je první celovečerní operou Aleše Březiny.

Vstupenky na představení jsou v prodeji v pokladnách Národního divadla a v síti Ticketportal.

Podrobnější informace na www.narodni-divadlo.cz.

KONTAKT:

Silvie Marková

Public relations opery Národního divadla

Tel. :+420 272 657 121, +420 604 748 699

E-mail: s.markova@narodni-divadlo.cz

Aleš Březina

Narodil se roku 1965 v Teplicích. Na konzervatoři v Plzni absolvoval hru na housle a na univerzitách v Praze a Basileji hudební vědu. Od roku 1994 je ředitelem Institutu Bohuslava Martinů v Praze. Je autorem hudby k řadě filmů a divadelních i televizních inscenací. Mezi nejvýznamnější patří filmy Knoflíkáři (režie Petr Zelenka, 1998), Musíme si pomáhat (režie Jan Hřebejk, 2000), Horem pádem (režie Jan Hřebejk, 2004), německý film Durch diese Nacht sehe ich keinen einzigen Stern (režie Dagmar Knöpfel, 2005), Kráska v nesnázích (režie Jan Hřebejk, 2006) a Obsluhoval jsem anglického krále (režie Jiří Menzel, 2007).

Pro zpěvačku a herečku Soňu Červenou napsal melodram A-ha!, který měl premiéru v listopadu 2004 na Mezinárodním festivalu melodramu v Praze a reprízován byl mj. v televizním dokumentu Olgy Sommerové Moje století (Česká televize, 2005). V roce 2007 dokončil pro Soňu Červenou operu o procesu s Miladou Horákovou Zítřka se bude... V českých a zahraničních časopisech a sbornících publikoval řadu odborných studií o hudbě 20. století, zejména o životě a díle Bohuslava Martinů. V roce 1998 rekonstruoval první verzi Martinů opery Řecké pašije, která měla premiéru na festivalu Bregenzer Festspiele v Rakousku (1999). Je předsedou ediční rady Souborného kritického vydání děl B. Martinů, připravil řadu skladeb tohoto skladatele pro kritická či urtextová vydání v českých, německých, anglických, rakouských a francouzských nakladatelstvích. V poslední době to byla zejména urtextová edice opery Julietta aneb Snář, která v únoru 2006 sloužila pro nastudování této opery v pařížské Opéra National (Bastille).

Je též spoluautorem a průvodcem dvou dokumentárních filmů (režie Jiří Nekvasil) – Bohuslav Martinů: Návrat z exilu (Česká televize, 1998) a Martinů a Amerika (Česká televize, 2000). Opakovaně spolupracuje s rakouskou televizí ORF a kulturním kanálem 3SAT, pro který připravil např. pořady o Bohuslavu Martinů a Řeckých pašijích, o Juliettě (2002) a o Janáčkových Příhodách lišky Bystroušky (2003). Přeložil libreto opery Julietta aneb Snář do němčiny (spolu s Dietfriedem Bernetem, Bregenzer Festspiele 2002) a do češtiny operu Řecké pašije (Národní divadlo, 2006). Od roku 1995 je Aleš Březina dramaturgem pražského Festivalu Bohuslava Martinů, v roce 2005 vytvořil hudební dramaturgii Českého národního dne a Českého národního týdne na světové výstavě EXPO 2005 v japonském Aichi. V letech 2004 a 2007 připravil dramaturgii projektu České sny, mezinárodního hudebního festivalu s více než stem koncertů v sedmnácti evropských zemích.

Jiří Nekvasil

Jiří Nekvasil se narodil roku 1962 v Ostravě. V roce 1989 absolvoval studium operní režie u Ladislava Štrose na hudební fakultě AMU, paralelně se věnoval formou mimořádného studia i dramaturgii na divadelní fakultě AMU. V roce 1988 založil spolu se scénografem Danielem Dvořákem experimentální operní scénu - Operu Furore. O dva roky později byli oba dva jako intendanté pověřeni řízením Komorní opery Praha, kterou reorganizovali na Operu Mozart. Od roku 1998 působil ve Státní opeře Praha jako umělecký šéf, dramaturg a režisér. V letech 2002 - 2006 zastával post šéfa opery Národního divadla v Praze.

Za svou dosavadní uměleckou dráhu realizoval přes padesát operních a činoherních inscenací, zejména pro Operu Furore (Faust, Houslema do železa, Andy Warhol, Golem - extáze expresionismu), Operu Mozart (The Best of Mozart, Figaro? Figaro!, Play Magic Flute, Don Juan Bastien) a zvláště pak v letech 1992-1998 realizoval v průběhu letních stagion Opery Mozart ve Stavovském divadle v Praze mozartovský cyklus - Kouzelná flétna, Così fan tutte, La clemenza di Tito, Figarova svatba, Don Giovanni. Ve Státní opeře Praha inscenoval v letech 1999-2002 světové premiéry oper Bubu z Montparnassu (E. F. Burian), Faidra (E. Viklický) a Circus Terra (T. Madsen). Dále českou premiéru opery Utahování šroubu (B. Britten), Es war einmal (A. Zemlinsky) a operu Polský žid (K. Weis).

V Národním divadle nastudoval v roce 1997 večer soudobých oper J. Klusáka (Zpráva pro akademii) a M. Nymana (Muž, který si spletl svou ženu s kloboukem). Zprávu pro akademii doplnila od roku 2002 další Klusáková opera Bertram a Mescalinda. K dalším jeho režím v Národním divadle patří od roku 2003 minimalistická opera Johna Adamse Smrt Klinghoffer, Janáčkovy Výlety páně Broučkovy a Její pastorkyňa, scénické provedení Verdiho Requiem, Cileova Adriana Lecouvreur, Smetanova Prodaná nevěsta a Tajemství, Řecké pašije Bohuslava Martinů, obnovená inscenace Mozartova Dona Giovanniho a Antigona Josefa Myslivečka.

Četné jsou jeho režie v zahraničí. V Německu inscenoval německou premiéru poslední opery E. W. Korngolda Kathrin, Klusákovu Zprávu pro akademii a Příhody lišky Bystroušky L. Janáčka (Trier), Dona Giovanniho G. Gazzanigy (Hamburg), Cileovu Adrianu Lecouvreur (Erfurt), Wagnerova Bludného Holanďana (Regensburg), Myslivečkovu Antigonu (Rheinsberg), v Argentíně jihoamerickou premiéru Příhod lišky Bystroušky (Teatro Colon Buenos Aires), ve Francii francouzskou premiéru opery M. Gurlitta Vojáci (Nantes), v USA režíroval Verdiho Nabucca, v Lotyšsku Brittenovu operu Utahování šroubu a Janáčkovu Její pastorkyňa (Riga), v Irsku Její pastorkyňa (Dublin), v Norsku uvedl Circus Terra T. Madsena (Oslo) a na Slovensku Rusalku (Bratislava).

Vedle práce v divadle spolupracuje jako režisér více než deset let také s Českou televizí, především na tvorbě hudebních pořadů (přes 100 režii). Je autorem např. dvou filmů věnovaných Bohuslavu Martinů (Návrat z exilu, Martinů a Amerika) a hudebního filmu věnovaného Ervinu Schulhoffovi (Zuby mi cvakají v rytmu shimmy). V televizi natočil i několik oper, k nejpozoruhodnějším patří zpracování děl B. Martinů - mechanického baletu Podivuhodný let a oper Slzy nože a Hlas lesa. Filmy Podivuhodný let a Slzy nože byly oceněny na mezinárodním televizním festivalu Zlatá Praha 1999 Zlatým kříšťálem a na Festivalu Screening stage Arts Prize v roce 1999 hlavní cenou Grand Prix a cenou za „nejoriginálnější způsob režie“.

Soňa Červená

Narodila se a studovala v Praze, do prvního operního angažmá nastoupila v Brně. Od roku 1954 hostovala na scéně Stavovského divadla v roli Cherubína (Mozart: Figarova svatba) a ve Smetanově divadle dvakrát vystoupila jako Carmen. Vystupovala však také v činoherních a muzikálových představeních, zejména v Divadle Voskovce a Wericha ve slavné inscenaci Divotvorného hrnce s Janem Werichem.

V roce 1958 přijala angažmá v Berlíně, nejprve v opeře Unter den Linden a v roce 1962 v Deutsche Oper. Svou zkušenost z předchozích sedmi operních sezon v Brně rychle zúročila v nových úlohách, zejména v dílech C. Monteverdiho, G. F. Haendla a Ch. W. Glucka, za jehož Orfea byla již v roce 1961 vyznamenána titulem komorní pěvkyně. Stálá angažmá v Západním Berlíně, ve Frankfurtu nad Mohanem a v San Francisku jí přinesla role z nejnáročnějších – od Azuceny (Verdi: Trubadúr), Ulriky (Verdi: Maškarní ples) a Amneris (Verdi: Aida) po Brangänu (Wagner: Tristan a Isolda), Herodias (Strauss: Salome) a Klytaimnestru (Strauss: Elektra) – a ovšem více než sto padesát repríz proslulé Carmen. Současně hostovala v desítkách dalších úloh po celé západní Evropě, od Barcelony a Milána přes Paříž a Vídeň po Amsterdam a Glyndebourne, v Americe pak od Los Angeles po Chicago.

Uměleckými partnery Soňi Červené se stali Mario del Monaco, Franco Corelli, Renata Tebaldi nebo Birgit Nilsson, spolupracovala s dirigenty světového jména Herbertem von Karajanem a Rafelem Kubelíkem, s vynikajícími režiséry Walterem Felsensteinem, Wielandem Wagnerem i Davidem Pountneym. Soustavný zájem o tvorbu dvacátého století ji však vedl ke stále častější interpretaci skladeb A. Berga, I. Stravinského, B. Brittena, H. W. Henzeho, G. C. Menottiho, L. Nona a G. Ligetiho. Nepřestávala přitom prosazovat dílo L. Janáčka – Stařenku Buryjovku (Její pastorkyňa), Kabanichu (Káťa Kabanová) a Zefku (Zápisník zmizelého) zpívala postupně v San Francisku, Wexfordu, Yorku, Frankfurtu, Lisabonu, Trevíru, Métách, Mnichově, Edinburghu, Ženevě, Bonnu, Darmstadt, Bruselu, Paříži a Berlíně. Pro frankfurtskou operu a vídeňskou Universal Edition přeložila do němčiny Janáčkovu operu Věc Makropulos.

Po dovršení 2025 vystoupení ve 112 operních rolích, podruhé poctěna titulem komorní pěvkyně, se rozhodla operní scénu opustit. Před nabídkou profesury operního herectví v Tokiu však dala přednost pozvání do renomovaného činoherního divadla Thalia v Hamburku, kde začala spolupracovat s režisérem Robertem Wilsonem a hudebníky Tomem Waitsem a Lou Reedem. V tomto novém angažmá vystoupila také v New Yorku, Hongkongu a Rio de Janeiro.

Do České republiky se vrátila na jeviště Národního divadla v symbolické pantomimické roli Osudu ve Wilsonově inscenaci Janáčkova Osudu (2002). Dále zde vystoupila ve světové premiéře opery Slzy Alexandra Velikého v roli Vypravěče (2007) a na slavnostním koncertu k zahájení 125. sezony Národního divadla Soňa Červená je také autorkou dvou knih – autobiografie Stýskání zakázáno a knihy Můj Václav o osobnosti jejího dědečka Václava Červeného.

Jan Mikušek

Narozen v roce 1970 ve Valašském Meziříčí. V Brně na konzervatoři studoval hru na cimbál a dirigování ve třídě Evžena Holiše. V roce 1991 se stal dirigentem mužského pěveckého sboru Beseda ve Valašském Meziříčí a zároveň druhým dirigentem Českého filharmonického sboru Brno. Ve studiu dirigování pokračoval na pražské Akademii múzických umění, kde absolvoval u dirigenta Františka Vajnara. Dirigoval muzikály Hair, Rusalka, pro divadlo J. K. Tyla v Plzni aranžoval a nastudoval rockovou operu Juno a Avos. Od roku 2000 je dirigentem komorního sboru Vox Nymburgensis.

Za studií se začal věnovat také zpěvu, nejprve u Marcyna B. Sczycińskiego, následně u Terezie Blumové. Pravidelně se účastnil mistrovských kurzů u Maria van Alteny. Jako tenorista a kontratenorista se věnuje provozování tzv. staré hudby (např. se soubory Capella Regia, Musica Florea, Ritornello, Societas Incognitorum), spolupracuje s Jiřím Stivínem a souborem Ensemble Damian (opery Tomáše Hanzlíka a Víta Zouhara). Na repertoáru má díla J. S. Bacha (Matoušovy pašije, mše), G. F. Händela (Mesiáš, Janovy pašije), oratoria a kantáty G. Carissimioho, G. B. Pergolesiho, A. Vivaldiho, A. Draghiho, J. H. Wiederera. V mužském kvartetu Affetto svůj záběr rozšiřuje i na hudbu soudobou a experimentální (Miloš Štědroň, Michal Košut, Jan Meisl, Arvo Pärt). S Národním divadlem spolupracoval již na inscenaci opery Martina Smolky Nagano (role Dominika Haška, 2004) a opery Tomáše Hanzlíka Slzy Alexandra Velikého (role Hephaestiona, 2007).

Je spoluzakladatelem Mezinárodního festivalu cimbálu ve Valašském Meziříčí. Jako aktivní hráč na tento nástroj premiéroval řadu skladeb pro cimbál (Trifolium A. Tučapského, Mazel Tow V. Wimmera, Žalmy S. Havelky a Koncert pro cimbál a orchestr J. Meisla).

Marko Ivanović

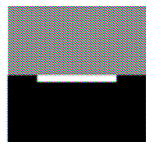
Narodil se roku 1976 v Praze. Vystudoval Pražskou konzervatoř a Akademii múzických umění v oborech skladba (prof. V. Riedlbauch) a dirigování (prof. R. Eliška, J. Bělohlávek). V roce 1999 absolvoval stáž na Hogeschool voor de Kunsten Utrecht u prof. Jurjena Hempela. Jako dirigent spolupracoval s různými českými a zahraničními orchestry, např. Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Pražskou komorní filharmonií, Filharmonií Bohuslava Martinů ve Zlíně, s polským orchestrem Filharmonia Sudecka, a japonským tělesem Toyama Academy Orchestra. V roce 2003 se v polských Katowicích stal laureátem Mezinárodní soutěže mladých dirigentů G. Fitelberga. S pražským Národním divadlem spolupracoval nejprve externě na inscenacích Glassovy opery Kráska a zvíře a opery M. Nymana Man and boy: DADA. V roce 2005 nastudoval operu B. Brittena Curlew River pro inscenaci sdružení in spe v režii Jiřího Heřmana. V září 2006 nastoupil do stálého angažmá v Národním divadle a jako dirigent se podílí na inscenacích Mozartovy opery La clemenza di Tito a jazzové buffopery Dobře placená procházka, pro kterou také vytvořil novou instrumentaci. Jako autor vážné hudby pravidelně spolupracuje s předními českými interprety v tomto oboru (Agon Orchestra, Ansambel Moens, Komorní orchestr Berg), jeho skladby zazněly na řadě koncertů

a festivalů u nás i v zahraničí. Řada jeho skladeb byla natočena českými, německými a rakouskými rozhlasovými stanicemi. Skladba Šilencova ranní suita (2003) byla zařazena do rakouské monografie Susanny Niedermayr a Christiana Scheiba „European Meridians” (Saarbrücken, 2004) o soudobé hudbě východní a jižní Evropy. Inscenace jeho absolventské opery Dívka a smrt získala Cenu ředitelky festivalu OPERA 2003. Je autorem scénické, rozhlasové a filmové hudby, spolupracoval dále s Divadlem bratří Formanů, Studiem Dva, Městskými divadly v Ostravě, Českém Těšíně a ve Zlíně, s režiséry J. Vejdělkem, C. Turbou, H. Kofránkovou a A. Vrzákem. Podílel se na aranžování populárních písní pro řadu orchestrů a vokálních uskupení.

Daniel Dvořák

Vystudoval architekturu a scénografii u Josefa Svobody na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a poté u Loise Egga na Akademii výtvarných umění ve Vídni. V roce 1988 založil společně s Jiřím Nekvasilem experimentální soubor Opera Furore a o dva roky později byl pověřen vedením Komorní opery Praha, kterou reorganizoval na Operu Mozart. V roce 1998 byl jmenován ředitelem Státní opery Praha, kterou vedl až do roku 2002. Zde spolupracoval i jako scénograf na řadě inscenací (např. Bubu z Montparnassu E. F. Buriana, Faidra E. Viklického, Pád domu Usherů P. Glasse, Es war einmal A. Zemlinského nebo Pol ský žid K. Weisse). V letech 2002-2006 byl ředitelem pražského Národního divadla, se kterým spolupracuje jako výtvarník pravidelně od roku 1983 a dosud zde vytvořil více než třicet scénografií (např. Donizetti: Lucia z Lammermooru a Don Pasquale, Mozart: Così fan tutte, Cilea: Adriana Lecouvreur, Puccini: Děvče ze Západu, Adams: Smrt Klinghofferova, Smetana: Prodaná nevěsta a Tajemství, Janáček: Výlety páně Broučkovy a Její pastorkyňa, Martinů: Řecké pašije a další). Jako scénograf a kostýmní výtvarník hostuje pravidelně také v zahraničí (Janáčkovy Příhody lišky Bystroušky v Buenos Aires, Mozartova La clemenza di Tito v Hamburku, Wagnerův Bludný Holanďan a Bergova Lulu v Regensburgu, Dvořákova Rusalka v Münsteru, Pucciniho Bohéma v Soluni nebo Tři přání Bohuslava Martinů v Rostocku). Svá díla vystavuje na samostatných i kolektivních výstavách. Česká expozice Pražského Quadriennale 1999, na níž se výtvarně podílel, obdržela hlavní cenu Zlatá Triga. Téhož roku byla Danielu Dvořákovi udělena Cena Alfréda Radoka za divadelní scénografii i (Bubu z Montparnassu). Na tuto cenu byl nominován také za rok 2003 (Smrt Klinghofferova). V roce 2002 byl francouzskou vládou jmenován Rytířem řádu umění a literatury. Od sezony 2007/2008 je ředitelem Národního divadla v Brně.

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA



KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA



Škoda
SIMPLY CLEVER



Unipetrol
ORLEN GROUP

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT  KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

